

Regionų Komiteto — Rezoliucija dėl finansų krizės

(2009/C 76/13)

REGIONŲ KOMITETAS

1. yra **susirūpinęs** dėl finansų krizės rimtų socialinių pasekmių ir jos poveikio visai ekonomikai, ypač atskiroms vietovėms bei piliečiams; todėl **ragina** imtis ryžtingų veiksmų vartojimui remti bei priemonių, skirtų padėti mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) bei vietos ir regionų valdžios institucijoms, kad būtų išsaugota sanglauda, apsaugotos svarbiausios investicijos ir infrastruktūriniai projektai;

2. visiškai **palaiko** siekį turėti Europos Sąjungoje patikimą bendrąją finansų rinką, kurioje būtų vadovujamasi labai skaidriais reikalavimais, ir modernią, greitai reaguojančią priežiūros sistemą (priežiūrą turi užtikrinti atitinkamų lygių valdžia); **pabrėžia**, kad reikėtų vengti priemonių ir taisyklių, kurios slopintų finansų rinką — priešingai, bendros pastangos turi būti sutelktos į protingą finansų tvarkymą, kad būtų sugrąžintas pasitikėjimas ekonomika;

Atsižvelgdamas į ES iniciatyvas, skirtas finansų krizei įveikti, Regionų komitetas:

3. **palankiai vertina** 2008 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryboje pasiektą susitarimą — jis turėtų sugrąžinti pasitikėjimą finansų rinkomis, ir **mano**, kad Tarybos sprendimai (nepaisant to, kad jie turės finansinių pasekmių biudžetams ir mokesčių mokėtojams) yra būtini ir padės atkurti pasitikėjimą finansų sektoriumi ir apribos ekonominės krizės pasekmes;

4. **pritaria** ES sprendimui visoje Europos Sąjungoje padidinti mažiausią gyventojų indėlių garantijų lygį ir **sutinka su tuo**, kad ši priemonė tikrai padės apsaugoti gyventojų indėlius Europos Sąjungoje ir netrukus atkurs pasitikėjimą bankininkystės sistema, nesukeldama papildomų išlaidų mokesčių mokėtojams ir neįskreipdama konkurencijos; taip pat palaiko tikslą neleisti bankrutuoti didžiausiems ES bankams;

5. **palankiai vertina** valstybių narių pareikšimą iki 2011 m. per Europos investicijų banką (EIB) skirti 30 milijardų eurų Europos mažosioms ir vidutinėms įmonėms paremti, tačiau **mano**, kad toks sprendimas yra tik pirmasis žingsnis remiant ekonomiką;

6. **pabrėžia** Europos socialinio fondo ir programų vaidmens svarbą švelninat dabartinės krizės neigiamą poveikį ir **ragina** Europos Komisiją išnagrinėti galimybes pritaikyti esamas priemones prie dabartinių aplinkybių, įskaitant Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo peržiūrą, siekiant didesnio jo veiksmingumo.

7. **pritaria** dabartinėms Komisijos iniciatyvoms iš dalies pakeisti finansų rinkas reglamentuojančias direktyvas ir ypatingą dėmesį skirti priežiūros priemonėms, rizikos valdymui ir krizių valdymui, ir **ragina Europos Komisiją** atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį;

8. **kviečia** Europos Komisiją pasiūlyti direktyvą dėl finansų įstaigų teikiamos informacijos apie finansinius produktus suderinimo, kuri įpareigotų aiškiai įvardyti su kiekvienu produktu susijusią riziką, supaprastintų bankinių paslaugų sutartis ir bankinėms paslaugoms nustatytų aiškius skaidrumo reikalavimus;

9. **prašo** Europos Komisijos inicijuoti susitarimą dėl elgesio kodekso, kad pelno siekianti finansų įstaigų veikla neprieštarautų visos visuomenės interesams;

10. be to **pareiškia**, kad finansų krizės pasekmės ekonomikai neturėtų daryti įtakos šiems ilgalaikiams politiniams Europos Sąjungos prioritetams: kurti daugiau ir geresnių darbo vietų, skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas, didinti konkurencingumą, stiprinti teritorinę sanglaudą ir kovoti su pasaulinio klimato atšilimo priežastimis ir pasekmėmis;

11. **primygtinai prašo** atidžiai stebėti asmenines skolas, ypač kreditinių kortelių skolas, kurių sparčiai daugėja ir kurios priveda prie to, kad skolininkai nevykdo savo finansinių įsipareigojimų.

12. **palankiai vertina** sprendimą Europos finansų rinkų priežiūros struktūroje paskirti aukšto lygio grupę ir atkreipia dėmesį į tai, kad ją sudaro finansų įstaigų ekspertai, valstybių finansų ministrai, bankų ir pramonės atstovai; **apgailėstauja**, kad Jacques de Larosière vadovaujamoje grupėje neatstovaujami vietos ir regionų valdžios lygmenys, ir **primygtinai prašo** į šią grupę paskirti Regionų komiteto atstovą;

13. **ragina** sukurti tinkamą norminę bazę su veiksmingais taisyklių rinkiniais ir teisėsaugos mechanizmais;

14. **ragina** kruopščiai peržiūrėti tarptautinę finansų sistemą: padidinti finansinių operacijų skaidrumą, peržiūrėti finansų įstaiigoms taikomas rizikos ribojimo ir apskaitos normas, padidinti vadovų atsakomybę ir apriboti tas sistemos nuostatas, kurios pastūmėja prisiimti pernelyg didelę riziką (pavyzdžiui, akcionavimas, atlyginimo politika); galiausiai **primygtinai reikalauja**, kad nacionalinės priežiūros institucijos prižiūrėdamos tarptautinių finansų grupių veiklą geriau tarpusavyje derintų veiksmus;

Finansų sistema ir vietos lygmuo

15. **primena**, kad už trečdali ES viešųjų išlaidų ir už daugiau nei du trečdalius viešųjų investicijų atsako vietos ir regionų valdžios institucijos (todėl jas būtina įtraukti į krizės likvidavimo procesą) ir kad be jų bus sunku įsivaizduoti ekonomikos augimą; todėl **primygtinai reikalauja**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų investicijų (pavyzdžiui, į infrastruktūrą) veikla būtų remiama, kadangi tokiu būdu būtų išvengta pavojingos spirалės: investicijų stoka — darbo vietų praradimas — kreditų stoka ir vėl — investicijų stoka.

16. **pabrėžia**, kad finansų krizė tiesiogiai paveikė vietos ir regionų valdžios institucijas, kadangi daugelyje šalių taupomieji bankai regionuose yra įleidę gilią šaknis; jų veikla yra orientuota į vietos gyventojus ir įmones — padėdami verslą pradedančioms įmonėms bei mažosioms ir vidutinėms įmonėms, jie prisideda prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos;

17. todėl **ragina** Tarybą, Komisiją ir valstybes nares pripažinti, kad viešųjų finansinių tarpininkų veiklai didelės įtakos turi vietos ir regionų valdžia; **pageidauja**, kad su vietos ir regionų valdžios institucijomis būtų konsultuojamasi, kai bus rengiama ir diegiama nauja ES finansų sistemos struktūra, ir kad — visos ekonomikos, mažųjų ir vidutinių įmonių ir gyventojų labui — iš „apačios į viršų“ ir atvirksčiai būtų perduodama patirtis ir žinios;

Konkurencijos politika

18. **palankiai vertina** Komisijos komunikatą „Valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms dėl dabartinės pasaulinės finansų krizės“⁽¹⁾ ir **prašo** Europos Komisijos atidžiai stebėti, kokios bus valstybės pagalbos (atskiriems bankams teikiamos pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies b punktą) pasekmės — ar ji bus tik būtino dydžio ir ar ji neiškraipys konkurencijos;

19. **palankiai vertina** sprendimą nustatyti mažiausią 50 000 EUR indėlių garantijos lygį ir prašo visuomenei numatyti atitinkamų mokesčių lengvatų, kurios beveik neiškraipytų konkurencijos ir visoms finansų sektoriaus įstaigoms užtikrintų vienodas sąlygas. Šios priemonės reikalingos susigrąžinti piliečių pasitikėjimą finansų sistema;

20. **siūlo** peržiūrėti bankų vertinimo sistemą ir sugalvoti paprastus kodus ir (arba) kategorijas, pagal kuriuos išmintingai investuojančius bankus būtų galima atskirti nuo tų, kurie linkę rizikuoti; **laikosi nuomonės**, kad šiuo tikslu tikrai būtų labai naudinga įsteigti Europos kreditų vertinimo agentūrą;

21. **palaiko** Europos Komisijos pastangas panaikinti bet kokius vidaus finansų rinkos iškraipymus (2007 m. sausio 31 d.

ataskaita dėl mažmeninės bankininkystės sektoriaus tyrimo) ir nuolatinį susiskaldymą pagal valstybinį požymį, taip pat pelno, kainodaros, pardavimo praktikos skirtumus ir nevienodą informacijos turinį; **palaiko** Europos Komisijos tikslą sukurti bendrąją finansų rinką — ji būtų skaidresnė, patikimesnė ir sugebėtų geriau reaguoti į globalius iššūkius;

Biudžeto klausimai

22. **primena**, kad priimant iššūkius, su kuriais Europa susidurs ateinančiais dešimtmečiais, būtina atsižvelgti ir į vietos ir regionų valdžios institucijas — įtakingus politinius ir biudžeto subjektus;

23. **pabrėžia**, kad dėl finansų krizės ir jos neigiamo poveikio ekonomikos augimui ir užimtumui išaugs pagalbos, socialinės paramos, viešųjų paslaugų lengvatinių tarifų poreikis, ir su šiais prašymais dažniausiai bus kreipiamasi į vietos ir regionų valdžios institucijas;

24. **atreikia dėmesį** į tai, kad galima iš anksto numatyti, jog pablogės ūkio subjektų, tarp jų vietos ir regionų valdžios institucijų, finansavimo sąlygos, ir tai gali turėti poveikį jų galimybėms skolintis naujoms investicijoms;

25. **primygtinai siūlo** atkreipti ypatingą dėmesį į vietos ir regionų valdžios institucijų finansavimo pajėgumus ir **prašo** suteikti vietos ir regionų valdžios institucijoms reikiamą paramą tais atvejais, kai dėl padidėjusių finansavimo sąnaudų ir skolų naštos laiku gali būti neįvykdyti kitais požiūriais geri projektai, kurie yra vertingi ir svarbūs regionams bei visai ES ekonomikai;

Sanglaudos politika

26. **ragina** šiuo laikotarpiu leisti lanksčiau naudoti struktūrinius fondus ir *be kita ko* **siūlytų** prailginti laikotarpį, kuriuo galima pasinaudoti struktūriniais fondais, — nuo ataskaitinio laikotarpio plus 2 (N + 2) iki ataskaitinio laikotarpio plus 3 (N + 3), kad rimtų projektų, galinčių pasiūlyti veiksmingų sprendimų, kūrėjams nereikėtų be reikalo baimintis, kad bus prarastas ES finansavimas;

27. **ragina** finansų įstaigas, Europos institucijas ir bankus skirti reikiamą finansavimą ir (arba) garantijas investicijoms į infrastruktūrą ir į tikrai vertingus inovacinius projektus, prisidėsiančius prie konkurencingumo ir gerų rezultatų; **primygtinai reikalauja** atkreipti dėmesį į tai, kad laiku neatlikus tokių investicijų, būtų ne tik tiesiogiai pakenkta atitinkamoms vietovėms ir jose veikiančioms MVĮ — tai turėtų neigiamų pasekmių ir ES pramonei, vadinasi, ir visam ekonomikos augimui, be to, kultų pavojus tikrai vertingoms darbo vietoms;

⁽¹⁾ COM(2008/C 270/02) — 2008 10 25.

28. **prašo**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų bendro finansavimo kvotos — kaip ir ERPF ir ESF kvotos, skiriamos pagal veiklos programas, nebūtų skirtos jų šalių stabilizacijos pakto tikslams. Tokiu būdu vietos ir regionų valdžios institucijos galės pradėti projektus, skatinančius vietos ekonomikos ir darbo rinkos augimą ir vystymąsi, ir joms nebūtų taikomi suvaržymai, numatyti kai kurių šalių vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios nesilaiko šio pakto (trukdo imti paskolas, išaldo naujas darbo vietas ir sumažina valstybės finansavimą).

29. **siūlo** Regionų komitetui užmegzti glaudesnius partnerystės ryšius su EIB atsižvelgiant į Europos bendrijos steigimo sutartyje numatytą siekį stiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą ir ypač į šios sutarties Protokolą Nr. 28 dėl ekonominės ir socialinės sanglaudos;

30. **pritaria** šioms EIB paskelbtoms reformos priemonėms: supaprastinti paskolų gavimo procedūras, leisti skolinti investicijoms į nematerialųjį turtą (licencijas, mokslinius tyrimus ir kt.), rizikos pasidalijimui tarp EIB ir bankų, užtikrinti mažosioms ir vidutinėms įmonėms suteiktų finansinių lengvatų skaidrumą; **ragina** padidinti EIB intervencijos į infrastruktūros projektus galimybes ir ypač pasinaudoti ilgalaikiais investicinėmis lėšomis (vertybiniais popieriais), kad išaugtų EIB įtaka; galiausiai **siūlo** sukurti mechanizmą, kuriame dalyvautų ir EIB, panašų į tuos, kuriais remiamos MVĮ, ir kuris padėtų vietos ir regionų valdžios

institucijoms bendrai finansuoti su teritorine sanglauda susijusius projektus;

Tvari aplinka Europoje

31. **patvirtina** RK ryžtą įgyvendinti su klimatu susijusius tikslus ir **viliasi**, kad, nepaisant ekonominių sunkumų, jų bus laikomasi; todėl reikėtų Europoje surasti lėšų investicijoms į atsinaujinančios energijos technologijas — šiuo tikslu reikėtų parengti finansavimo programas (transporto, statybos ir kt.) ir finansuoti mokslinius tyrimus, ypač MVĮ;

32. **dar kartą patvirtina sieksias**, kad, nepažeidžiant tradicinio Europos socialinio modelio, dinamiškai ir pastoviai augtų ekonomika, energija būtų naudojama veiksmingai ir būtų mažinamas poveikis aplinkai; **pareiškia**, kad net šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis šių tikslų negali nustelbti jokie ES, valstybių narių, vietos ar regionų valdžios institucijų veiksmai; priešingai, **ragina** atsakingus subjektus imtis iniciatyvos ir riziką paversti galimybėmis — remti mokslinius tyrimus ir investicijas į veiksmingas technologijas, kurios tausos aplinką ir padės ilginiui atsigauti ekonomikai;

33. **paveda** Komiteto pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Komisijai, Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Sąjungai pirmininkaujančioms šalims.

2008 m. lapkričio 27 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Luc VAN DEN BRANDE